

דרשה נפלאה ונלהבה

בענין פאה נכרית משערות הודו (יומען-העיר שייטלען)

מאת הגה"צ המפורסם רב הצעיר דק"ק פאלטישאן
ואב"ד בית דין צדק אבני שיש פאלטישאן שליט"א
אצל

אסיפת הרבנים רבתי

ביום ב' פ' תשא שנת תשע"ט לפ"ק
בבית המדרש פנים מאירות אייזנשטאט

(עם הוספות מדרשה נוספת - נרשם ונעתק ע"י אחד השומעים בלי אחריות על הדיוק המלא)

בס"ד

הנידון בשאלה חמורה שלא התעוררה כמותה בישראל זה מכמה דורות

הנה נתבקשתי לומר דברי נעילה, אך באמת כל מילה מיותרת כבר, כי לאור השיעור הנפלא והבהיר ששמענו זה עתה (מהרב הגאון המפורסם דיין ומורה הוראה מובהק רבי משה קעסלער שליט"א מהרבנים המובהקים של קהילת וויזניץ מאנסי, שמלבד גאונו בתורה והוראה וצדקתו במעשים, הוא מפורסם כמתון ומסיק ועמקן גדול, הנזהר שלא להוציא מתח"י דבר שאינו מבורר ומנופה ב"יג נפה, ועל מה שאינו יודע אומר איני יודע) הרי גלוי לכל אחד שהמדובר כאן בנידון ושאלה חמורה שלא התעוררה כמותה בישראל זה מכמה דורות.

בקצרה במה המדובר: לאחרונה נתעוררה שוב השאלה החמורה, שיתכן לומר שכמותה לא התעוררה בישראל זה מכמה דורות, והוא השאלה של ה"יומען העיר שייטלען", שנתברר ע"י עדיות משלוחים נאמנים ששלחו הרבנים הגאונים הפוסקים המובהקים בא"י לפני 15 שנה בשנת תשס"ד, וכעת שוב עוד כמה שלוחים, ונתברר בבירור גמור שיש על השערות הבאות ממדינת הודו (אינדיע) שרוב רובן של ה"יומען העיר שייטלען" נעשות ממנה, חשש חמור של "תקרובת עבודה זרה", שהוא האיסור היותר חמור שבתורה, ולא עוד אלא ש"תקרובת עבודה זרה" עוד יותר חמורה בכמה דינים מעצם עבודה זרה עצמה, (וכאשר יתבאר להלן).

וכפי ששמענו זה עתה, דעת רוב הראשונים ורוב הפוסקים שהנאה מתקרובת עבודה זרה אסור מן התורה, וא"כ הרי פשוט וברור לכל יודעי דת ודין הנאספים כאן, דאף בספק פשוט שצריכים להחמיר, ובפרט כאשר יש עצה ודרך איך להמלט מחשש חמור זה, והוא להחליף לסינטעטישע שייטלען.

השגחה פרטית וסימנא מילתא, שנודמנה האסיפה בשבוע זו פ' כי תשא

הנה יסוד האמונה של אדם מישראל הוא שאין שום דבר בעולם שהוא בדרך מקרה, רק הכל בהשגחה פרטית ממסבב כל הסיבות. הנה האסיפה הלז נזדמנה בשבוע זו פ' כי תשא, שבו אנו קוראים מעשה דחטא המדבר, והנה אין זו מהדברים היותר נעימים לדרוש עליהם (ולהלן נדבר מדברי הגמ' במס' מגילה מעשה עגל נקרא ומתרגם וכו'), אך מלבד מה שאחרי כן בא פרשת ויחל שבו קריאת י"ג מדות של רחמים סליחה וכפרה - ומלבד מה ידידוע מספרי הדרוש והחסידות הלימודי זכות והביאורים העמוקים בענין זה שאין הדברים כפשוטן, וביותר ידוע בזה אימרתו והמלצתו הנפלאה של סניגורן של ישראל הרה"ק בעל קדושת לוי מבארדיטשוב זי"ע, בביאור דברי חכז"ל (ברכות ל"ב) עה"פ גם אלה תשכחנה ואנכי לא אשכחך וגו'.

הנה פרשה זו של חטא המדבר היא מעניינה של **מטרת האסיפה היום**, שהנידון היא **בנסיון עצום בחטא של עבו"ז הנוגעת לכלל ישראל**, והפרשה מסתיימת עם הפסוק ויקח את העגל אשר עשו, וישרוף באש ויטחן עד אשר דק, ויזר על פני המים וישק את בני ישראל (ורבים עוד זוכרים, איך שמלפני ט"ו שנים, דנו אותם רבות מהנשים הכשירות בביעור מהעולם ע"י שריפה - ויעזיבי בברייתא מס' ע"ז מ"ג ע"ב לענין ביעור עבו"ז: תניא אמר להן רבי יוסי והלא כבר נאמר ואת חטאתכם אשר עשיתם את העגל לקחתי ואשרוף אותו באש וגוי. וע"י בתוס' חולין פ"ח ע"ב: "דכל עבודה זרה תחלתה בשריפה דומיא דעגל". וכן נפסק להלכה ברמב"ם הל' עבו"ז פ"א ה"ו: כיצד מאבד ע"ז ושאר דבריה שהן אסורין בגללה, כגון משמשיה ותקרובת שלה, שוחק וזורה לרוח או שורף ומטיל לים המלח).

"אין חוששים לכבודן של ישראל, אדרבה שנבייש עצמנו בכך ונחזור למוטב"

ונקדים איזה מילים לעומת אותן האומרים, שאין להרעיש על זה, כי אין זה מכבודן של ישראל לומר שח"ו כלל ישראל נכשלו ונכשלים בעון של עבו"ז, הנה במשנה מגילה כ"ה ע"א איתא מעשה עגל הראשון נקרא ומתרגם והשני נקרא ולא מתרגם (ופירש"י: כל פרשת העגל עד ואשליכהו באש, ומה שחזר אחרן וסיפר המעשה הוא קרוי מעשה עגל השני, הוא שכתוב בו ויצא העגל הזה, ולא מתרגם פון יטעו עמי הארץ ויאמרו ממש היה בו שיצא מאליו וכו'). ובגמ' שם: מעשה עגל הראשון נקרא ומתרגם, פשיטא, מהו דתימא ליחוש לכבודן של ישראל קמ"ל כל שכן דניחא להו דהויא להו כפרה.

ומהרמ"ז בליקוטים על משניות מבאר, עפ"י דברי הגמ' בסנהדרין ק"ב ע"א שאמרו ז"ל אין לך פורעניות שבאה לעולם שאין בה מפורעניות של העגל, ומבאר שתלוי זה בזה, דלכן ניחא להו דתיהוי כפרה, כיון שיודעים שבכל פורעניות יש ממנה, ולכן משתוקקים לכפרה.

וז"ל המאירי שם: מעשה עגל נקרא ומתרגם, ואין חוששים לכבודן של ישראל, אדרבה שנבייש עצמנו בכך ונחזור למוטב ע"כ. ואולי נזדמן מן השמים נסיון קשה הלזו דוקא בימינו, כי רוצים כבר לגאלינו, אך חטא המדבר עדיין מעכב, כי לא שבנו עדיין כראוי ממנה, ע"כ נותנים לנו מן השמים נסיון והזדמנות לעשות תשובה בחטא הנוגע לעבו"ז.

הטענה שהדבר לא ניתן לתיקון עוד, כי הוא גזירה שאין רוב הציבור יכולים לעמוד בה, ושעל כן, כשם שמצוה לומר דבר הנשמע כך מצוה שלא לומר דבר שאינו נשמע

הנה נשמע מפי הרבה אנשים מההמון וגם ממקצת רבנים, אמתלא או אף טענה שמחוייבים לחתור להמציא צדדי היתר, ועכ"פ שלא להורות להציבור לחומרא משני טעמים, א. כי הוא גזירה שאין רוב הציבור יכולים לעמוד בה, ב. שעל כן קיים כאן הכלל של כשם שמצוה לומר דבר הנשמע כך מצוה שלא לומר דבר שאינו נשמע, כי הנשים ממאנים בכל תוקף ועוז להחליף לסינטעטי, כי הוא גרוע הרבה באיכותו מהשערות (יומען העיר), כי הטיפול (מענדזשן) קשה בו – מתקלקל מהר – ועוד ועוד. הנה האמת הברור היא שזה לא נכון בהחלט (מלבד מה שלהלכה אין מקום לטענות אלו, כי הכלל של כשם שמצוה לומר דבר הנשמע כך מצוה שלא לומר דבר שאינו נשמע, כי הנשים ממאנים כן, וכמו שפסק הרמב"ם בפ"ו מהל' דיעות ה"ז דהוכח תוכיח אפי' מאה פעמים עד כדי הכאה ולא אמרינן בזה מוטב שיהיו שוגגין וכו', ועכ"פ פעם אחת ודאי מחוייבין בדבר המפורש בתורה כבשו"ע או"ח סי' תר"ח – וכמו"כ הטענה של גזירה שאין רוב הציבור יכול, אין לו שחר להלכה כי זה נאמר רק לענין לגזור גזירה על דבר שאין איסורו מפורש, משא"כ בכגו"ד), רק אדרבה מלפני ט"ו שנה כאשר התעוררה השאלה בראשונה, הנשים הצדקניות הן הן היו מי שנזדרזו להסיר השערות מראשן, ואף לשורפן בפומבי בשמחה, אלפי נשים החליפו אז לסינטעטישע שייטלען (דיברתי אז עם הרבה סוחרים הפיאיות ואישרו זאת, וזה גם נתאשר שוב ע"י הצהרות והתכתבות עם הסוחרים הגדולים בהודו, שבתקופה ההוא ירד כמויות המכירה באחוזים גדולים), ורבות הסירו לגמרי השייטלען (דבר שבהחלט איננו המטרה של הרבנים בכלל, ושל אסיפה זו בפרט), אך במשך הזמן שלא דיברו הרבנים עוד מזה נשכח הדבר, וחזר הדבר לסורו.

10
 11
 12
 13
 14
 15
 16
 17
 18
 19
 20
 21
 22
 23
 24
 25
 26
 27
 28
 29
 30
 31
 32
 33
 34
 35
 36
 37
 38
 39
 40
 41
 42
 43
 44
 45
 46
 47
 48
 49
 50
 51
 52
 53
 54
 55
 56
 57
 58
 59
 60
 61
 62
 63
 64
 65
 66
 67
 68
 69
 70
 71
 72
 73
 74
 75
 76
 77
 78
 79
 80
 81
 82
 83
 84
 85
 86
 87
 88
 89
 90
 91
 92
 93
 94
 95
 96
 97
 98
 99
 100
 101
 102
 103
 104
 105
 106
 107
 108
 109
 110
 111
 112
 113
 114
 115
 116
 117
 118
 119
 120
 121
 122
 123
 124
 125
 126
 127
 128
 129
 130
 131
 132
 133
 134
 135
 136
 137
 138
 139
 140
 141
 142
 143
 144
 145
 146
 147
 148
 149
 150
 151
 152
 153
 154
 155
 156
 157
 158
 159
 160
 161
 162
 163
 164
 165
 166
 167
 168
 169
 170
 171
 172
 173
 174
 175
 176
 177
 178
 179
 180
 181
 182
 183
 184
 185
 186
 187
 188
 189
 190
 191
 192
 193
 194
 195
 196
 197
 198
 199
 200
 201
 202
 203
 204
 205
 206
 207
 208
 209
 210
 211
 212
 213
 214
 215
 216
 217
 218
 219
 220
 221
 222
 223
 224
 225
 226
 227
 228
 229
 230
 231
 232
 233
 234
 235
 236
 237
 238
 239
 240
 241
 242
 243
 244
 245
 246
 247
 248
 249
 250
 251
 252
 253
 254
 255
 256
 257
 258
 259
 260
 261
 262
 263
 264
 265
 266
 267
 268
 269
 270
 271
 272
 273
 274
 275
 276
 277
 278
 279
 280
 281
 282
 283
 284
 285
 286
 287
 288
 289
 290
 291
 292
 293
 294
 295
 296
 297
 298
 299
 300
 301
 302
 303
 304
 305
 306
 307
 308
 309
 310
 311
 312
 313
 314
 315
 316
 317
 318
 319
 320
 321
 322
 323
 324
 325
 326
 327
 328
 329
 330
 331
 332
 333
 334
 335
 336
 337
 338
 339
 340
 341
 342
 343
 344
 345
 346
 347
 348
 349
 350
 351
 352
 353
 354
 355
 356
 357
 358
 359
 360
 361
 362
 363
 364
 365
 366
 367
 368
 369
 370
 371
 372
 373
 374
 375
 376
 377
 378
 379
 380
 381
 382
 383
 384
 385
 386
 387
 388
 389
 390
 391
 392
 393
 394
 395
 396
 397
 398
 399
 400
 401
 402
 403
 404
 405
 406
 407
 408
 409
 410
 411
 412
 413
 414
 415
 416
 417
 418
 419
 420
 421
 422
 423
 424
 425
 426
 427
 428
 429
 430
 431
 432
 433
 434
 435
 436
 437
 438
 439
 440
 441
 442
 443
 444
 445
 446
 447
 448
 449
 450
 451
 452
 453
 454
 455
 456
 457
 458
 459
 460
 461
 462
 463
 464
 465
 466
 467
 468
 469
 470
 471
 472
 473
 474
 475
 476
 477
 478
 479
 480
 481
 482
 483
 484
 485
 486
 487
 488
 489
 490
 491
 492
 493
 494
 495
 496
 497
 498
 499
 500
 501
 502
 503
 504
 505
 506
 507
 508
 509
 510
 511
 512
 513
 514
 515
 516
 517
 518
 519
 520
 521
 522
 523
 524
 525
 526
 527
 528
 529
 530
 531
 532

מציאות ותיאור השאלה בקצרה

ונפרט נא שוב המציאות בקצרה, הנה במדינת בהודו כהיום עדיין עובדים עבו"ז ממש כבימי קדם, האמונה השפילה שלהם נקראת "הינדו", ואף שנשמע מוזר מאוד כך הוא המציאות, שעדיין עובדים לעצביהם כסף וזהב מעשה ידי אדם כבימי תרח, כ"א מהם יש לו פסל קטן בביתו עשוי מחומרים שונים אפי' מפלעסטיק, מקטירים לו ומתפללים אליו, משכיבים אותו לישון ומעירים אותו, ואף יש שמת ויש שנולד וכו' וכו'.

והנה אחד מדרכי פולחנם להאליל שלהם הוא בהקרבת שערותיהם להאליל, כי אצל ה"הינדוס" השערות הוא החלק החשוב והנעלה ביותר של האדם, בפרט אצל הנשים ההינדיות, השער שלהם אינו רק ענין של יופי אלא זהו גאוותן, וע"כ אינן מגלחות אלא בדרך הקרבה להאליל, ובדרך כלל כאשר רוצה ההינדו לבקש בקשה גדולה מן האליל, הוא נודר שאם יתמלא בקשתו יבוא לטירופאטי, מקום משכנו של האליל הגדול, ויקריב שם את שערו לכבודו.

וכפי עדות השלוחים מגיעים כ-50 אלף אנשים בכל יום, ומהם כ-25 אלף מתגלחים לכבודו של האליל, ובאים אף ממרחק רב לבית העבו"ז הגדולה במקום הנקרא "טירומאלא" לגלח ראשם לשם הפסל הגדול הנמצא שם. התגלחת נעשית בבנין סמוך לבית הפסל ובמקומות מפוזרים בעיר, ומשימים אותו בכלי מיוחד הנקרא "הונדי", ואח"כ הנהלת הע"ז אוספת את השער ומוכרת אותו כמקור הכנסה לע"ז, ומשערות אלה מייצרים רוב הפיאות הנכריות (שייטלען) הנמכרות בעולם.

והנה כאשר נתוודעו בראשונה על המציאות הלז, התעורר דיון ומו"מ בין הרבנים, כי יש הטוענים בשם איזה כומרים שענין התגלחת הוא רק להקריב ולהכניע האנכיות ושיא היופי של האדם לשם הפסל, אך כהיום, כפי ששמענו זה עתה באריכות, נתברר בבירור גמור ע"י השלוחים, וכן כותבים בעצמם הרשויות המקומיות בכתביהם הרשמיות, וכן אומרים כן בפירוש פשוטי העם המתגלחים לכל שואל, שבאים להגיש שערם כמנחה וקרבן (סעקריפיי"ס) לשם הפסל, ובכן ברור שיש בשערות האלו משום תקרובת ע"ז (האסורה בהנאה, ואין לה שום ביטול אפילו בידי גוי, ואפי' שעה אחת אוסרת ואינה מתבטלת, ולא עוד אלא שתקרובת ע"ז תופסת דמיה ביד ישראל, וכדלהלן).

מקור הדין של האיסור בקצרה

בשו"ע יו"ד סי' קל"ט ס"ג איתא: איזהו נוי ואיזהו תקרובת, נוי כגון שמדליק לפניה נרות או שטח לפניה בגדים וכלים נאים לנוי. ותקרובת כל שכיוצא בו קרב על גבי מזבח כמו כל מיני מאכל כגון בשר שמנים וסלתות מים ומלח אם הניחו לפניה לשם תקרובת נאסר מיד. אבל דבר שאין מקריבין ממנו בפנים אינו נאסר, אלא א"כ עשה ממנו כעין זביחה או כעין זריקה המשתברת, והוא דרך לעבדה באותו דבר, אף על פי שאין דרך לעבדה בזה הענין. כיצד עבודת כוכבים שעובדים אותה שמקשקשים לפניה במקל, ושיבר מקל לפניה נאסר, מפני ששבירת המקל דומה לזביחה. אבל אם אין עובדים אותה במקל כלל ושיבר מקל לפניה אינו חייב ולא נאסר. ואם עבדה בקשקוש מקלו והוא דרך עבודתה חייב ולא נאסר. וכן בכל דבר שעבדה כדרך עבודתה בין אם הוא דרך כבוד או דרך בזיון ואינו כעין פנים חייב ולא נאסר. אבל אם לא עבדה במקל כדרך עבודתה אלא זרקו לפניה אינו חייב ולא נאסר.

ועפ"ז העלו הרבנים הגאונים והפוסקים הוותיקים, שהשערות האלו הנגזזים בטירופאטי לשם האליל (שמזכירים בתמידות שם האליל לפני הגזיזה וכן ממלמלים בשעת הגזיזה, וגם שהוא כעין זביחה וזריקה

המשתתבת, ולא עוד אלא שהדרך לעבודה בענין זה [וכפי שכבר מצינו בחכז"ל שהעברת שער הי' א' מדרכי העבודה לעבו"ז כמוש של בני עמון בימיהם, כמ"ש הרמב"ם בס' המצות (לאוין ו') וז"ל: כי מי שעבד אי זה עבודה זרה שתהיה, באיזה מין שיהיה מן העבודות, הנה הוא חייב כרת, ובתנאי שיעבוד אותה כדרכה כלומר בדבר שדרכה שתעבד בו כמו פוער לפעור וזורק אבן למרקוליס "ומעביר שערו לכמוש" וכו', וכן בס' החינוך (ל"ט כ"ט) המועתק מסה"מ כתוב ג"כ ומעביר שערו לכמוש. וכן בחי' הרמ"ה (סנהדרין ס:) איתא: והזורק אבן למרקוליס שלש אבנים יש בעיר ששמה מכה זו בצד זו ואחת על גביהן ונקראין מרקוליס, ועבודתה בזריקת אבנים ואע"פ שאין עבודתה בזריקה גרידתא עד שיגלח את ראשו ואת זקנו ויזרוק בין שוקיו לאחוריו, כיון שעבודתו בזריקה כי זריק ליה מכל מקום מיחייב ע"כ. ובאמת כבר איתא כן במכילתא דרשב"י (מהדו' האפמאן עמ' 105) ולא תעבדם. שלא יעבוד ע"ז דרך עבודתה, כגון שזורק אבן למרקוליס או יפעור עצמו לפעור או יקריב שערו לכמוש וכו', ע"כ. וכן איתא במדרש הגדול (שמות כ' ה') ושם (דברים ה' ט') לא תשתחוה להם ולא תעבדם, זו עבודה שהיא כדרכה, כגון הפוער עצמו לפעור ואף על פי דמכוין לבזוייה, וכגון הזורק אבן למרקוליס ואף על פי דמכוין למרגמיה, וכגון המעביר שערו לכמוש וכו'. וגם נעשה בפני האליל, או בפני תמונה ממנו שעובדים גם לזה), נאסרים מדין תקרובת עבודה זרה.

ובסי' ק"מ ס"א שם: עבודת כוכבים ומשמשיה "ותקרובתה" אוסרים בכל שהוא, שאם נתערב אחד מהם אפילו באלף כולן אסורות.

דעת רוב הראשונים ורוב הפוסקים, שהנאה מתקרובת עבו"ז אסור מה"ת, וא"כ פשוט דאף בספקו צריכים להחמיר

והנה באמת הי' מיותר לדבר על כך, כי כאמור רוב הראשונים ורוב הפוסקים דעתם שהנאה מתקרובת עבו"ז אסור מן התורה, וא"כ הרי אף בספק פשוט וברור שצריכים להחמיר, ובפרט כאשר יש עצה ודרך איך להמלט מחשש חמור זה, והוא להחליף לסינטטישע שייטלען.

ונפרט דברי הראשונים בזה בקצרה. כתב הרמב"ם הל' עבו"ז פ"ז ה"ב, תקרובת עבודה זרה אסור בהנאה שנאמר ולא תביא תועבה אל ביתך, וכל הנהנה לוקה שתיים, אחת משום ולא תביא תועבה אל ביתך, ואחת משום ולא ידבק בידך מאומה מן החרם עכ"ל, וכן כתב בס' החינוך מצוה קי"א ומצוה תכ"ט.

וכן דעת הרמב"ן מצוה קצ"ב אלא דס"ל דאיסור אכילה והנאה נלמד מקרא דפן תכרות ברית וגו' וקרא לך ואכלת מזבח עי"ש, וכן דעת הסמ"ג לאוין מ"ה קמ"ח, וכל הראשונים כתבו דאיסורו מה"ת מלבד התוס' (ב"ק עב:) שנסתפקו בזה.

וברמב"ן מצות ובסמ"ג דעתם דאיסור הנאה של תקרובת גם כן מפ' והיית חרם כמוהו, ובספורנו פירש שתועבה זו יחרים את שאר נכסיד ע"ש.

ההכשר הנפוץ והמפורסם שמקצת סמכו עליו כבר נתברר אי-סמכותו וגיחוכו – וכבר המליצו על בכגון דא שמקור ב"תורה יבקשו מפיהו"

והנה כבר ידוע לרבים, שההכשר הנפוץ והמפורסם שמקצת אנשים סמכו עליו, כבר נתברר אי סמכותו וגיחוכו שאין להם שום מבוא ואופן לברר ולהבטיח על השערות שאינם משערות אלו, ואף שכפי הנשמע הרב המכשיר ששמו מופיע על ההכשר הוא מהרבנים הליטאיים החרדים והמפורסמים וכפי הנשמע גם ת"ח גדול ובעל הוראה, אך נתברר שהוא עצמו אינו מעורב בפרטי ההכשר למעשה, רק סומך על רב אחר שתחתיו, ולדאבונו כאשר חקרו את הרב הלז על אופני דרכי ההכשר, לא נתקבלו תשובות שיניחו אף במקצת את דעתם של הרבנים

שאפשר לסמוך על ההכשר. ובכן כידוע, כבר יצאו כרוזים מהרבנים היותר מובהקים ומוסמכים בארצה"ק זקני ואבירי הוראה, שאין לסמוך על ההכשר כלל וכלל.

והנה יש המתעקשים עדיין לסמוך על ההכשר למרות כל הבירורים והכרוזים, באומרים שסוכ"ס הרב המכשיר הוא רב מפורסם מאוד ות"ח גדול וכדומה מדברי סרק, ולזה כדאי לחזור על אימרה נפלאה קולעת אל השערה ששמענו מכ"ק מוח"ז אבד"ק וואידיסלב זצ"ל, על מאמז"ל אם הרב דומה למלאך ה' צבאות תורה יבקשו מפיהו, והדקדקים ידועים, וביאר שהכוונה שאם נעמד רב וגדול ואומר לך פסק והיתר שהוא מוזר בעיניך ונראה שהוא מנוגד לדיני התורה, מבלי להגיד טעם ונימוק עפ"י ההלכה, אזי אף אם הוא רב גדול ומפורסם עד שמתארים אותו שדומה למלאך ה"צ, אל תסמוך על זה ולא תשמע לו, רק תבקש ממנו טעם ומקור לדבריו בתורה, וזהו הכוונה באמרים "תורה יבקשו מפיהו", שאל יסמכו עליו כחק בלי טעם, רק יבקשו תורה מפיהו.

האמתלאות המורגלים בפי אנשים, שהנשים ממאנים להחליף לסינטעטי, כי הוא גרוע הרבה באיכותו מהשערות (הטיפול-מענעדזשן קשה בו – מתקלקל מהר – ועוד ועוד), זה לא נכון, אדרבה מלפני ז"ו שנה הם הודרו להסיר השערות מראשן והנה הרבה אנשים משתמשים באמתלא, שהנשים ממאנים להחליף לסינטעטי, כי הוא גרוע הרבה באיכותו מהשערות (יומען העיר), כי הטיפול (מענעדזשן) קשה בו – מתקלקל מהר – ועוד ועוד, הנה זה לא נכון, רק אדרבה מלפני ז"ו שנה כאשר התעוררה השאלה בראשונה, הנשים הצדקניות הן הנה היו אותן שנזדרזו להסיר השערות מראשן, ואף לשורפן בפומבי בשמחה, אלפי נשים החליפו אז לסינטעטישע שייטלען (דיברתי אז עם הרבה סוחרי הפאות ואישרו זאת), ורבות הסירו לגמרי, אך במשך הזמן שלא דיברו מזה הרבנים נשכח הדבר, וחזר הדבר לסורו.

בנות ישראל כשירות וצדקניות הן רק שצריכים לעוררן, עד כמה שאמותיהם בכל הדורות מסרו נפשן על כל שמץ ונדנוד של עבו"ז, ופשטו צוארן בשמחה ומסרו נפשן על כל דבר שהי' קשור לאף אותן שלא עשו כן אז מעצמן, הרי כל בנות ישראל כשירות הן רק שצריכים לעוררן, עד כמה שאמותיהם בכל הדורות מסרו נפשן על כל שמץ ונדנוד של עבו"ז, ופשטו צוארן בשמחה ומסרו נפשן על כל דבר שהי' קשור לעבו"ז וכבוד השי"ת, ולא עוד אלא שכך השרישו בילדיהן ועולליהן, וכפי הסיפור של חנה ושבעה בניה בגמ' גיטין נ"ז, שרצה הקיסר לכופן שיעבדו עבו"ז, וכשהגיע להבן היותר קטן, ביקש ממנו הקיסר שיטיל את טבעתו לארץ, והוא ישוח ויגביהנו בכדי שיאמרו הרואים שקיבל עליו מרותו של הקיסר, והילד השיב להקיסר "חבל עלך קיסר חבל עלך קיסר, על כבוד עצמך כך, על כבוד הקב"ה על אחת כמה וכמה" וכו', אמרה להם אמם בניי לכו ואמרו לאברהם אביכם אתה עקדת מזבח אחד ואני עקדתי שבעה מזבחות, אף היא עלתה לגג ונפלה ומתה, יצתה בת קול ואמרה אם הבנים שמחה ע"כ. וכאן מה מבקשים מנשים הכשירות והאמהות בישראל, הרי רק מבקשים דבר קטן לכבוד השי"ת, להסיר ולהעביר "למען כבוד הקב"ה" איזה שערות משוקצות ומתועבות מראשן.

הרי הנשים הן היו אותן שעמדו במסירת נפש שלא להיכשל בעון עבו"ז, והן הנה היו אותן שהתאזרו בנבירה תמיד למנוע בעליהן מחטא של עבו"ז, וכפי הידוע לכל שלכן ניתן להן חג של ראש חודש והלא דבר הוא, כי הן הנה היו אותן שעמדו במסירת נפש שלא להיכשל בעון עבו"ז, והן הנה היו אותן שאף התאמצו למנוע בעליהן מחטא של עבו"ז, וכפי הידוע לכל שלכן זכו לחג של ראש חודש, וכמפורש בטור או"ח סי' תי"ז וז"ל: הכי נמי איתא בירושלמי הני נשי דנהיגי דלא למיעבד עבדתא בריש ירחא מנהגא, ואיתא בפרק מ"ה מפרקי דרבי אליעזר לפי שלא רצו נשים ליתן נזמיהן לבעליהן במעשה העגל, לכך נתן להן הקב"ה שכון שיהו

משמרות ראשי חדשים יותר מהאנשים, ושמעתי מאחי הרב יהודה טעם לדבר, לפי שהמועדים נתקנו כנגד האבות, פסח כנגד אברהם דכתיב לוי וועי עוגות ופסח היה, שבועות כנגד יצחק שתקיעת שופר של מתן תורה היה בשופר מאילו של יצחק, סוכות כנגד יעקב דכתיב ולמקנהו עשה סוכות, וי"ב ראשי חדשי השנה שגם הם נקראים מועדים כנגד י"ב שבטים, וכשחטאו בעגל ניטלו מהם וניתנו לנשותיהם לזכר שלא היו באותו חטא, ע"כ דברי הטור.

יש לעורר את הנשים הצדקניות, ששאלה זו חמורה פי כמה מכמה שאלות אחרות בסרך עבו"ז שנוהרות בהם ושואלים שאלות עליהם בכל יום

והנה יש לעורר את הנשים הצדקניות ולהעמידן על חומר הדברים, ע"י שנבהיר להן ששאלה זו חמורה פי כמה מכמה שאלות אחרות בסרך עבו"ז שנוהרות בהם ושואלים שאלות עליהם בכל יום, וכפי הידוע להרבנים ומורי הוראה היושבים כאן, כולנו מקבלים כמה וכמה שאלות מנשים כשירות בדברים של סרך עבו"ז, ולדוגמא, היא נוסעת עם קאר סערוויס ויש שם שתי וערב תלוי, אם מותר לה לומר דבר שבקדושה נגדו - היא נמצאת בקאטוילישע שפיטאל ועל הקיר תלוי שתי וערב או צורת עבו"ז אחרת, האם מותר לה לומר ברכות מול זה, וכמו"כ הרבה שואלים האם מותר להכניס לרשותם דעקארעישאנס של קריסטמעס משום דרכי שלום (וזה מצוי ביהודים שיש להם בתים בשכונות של גויים, שהגויים דורשים מהם שישימו זאת בה"האלווע"י או החצר מבחוץ", וגם בזה יש לצדד להתיר עפ"י הלכה, שדברים שהם רק לנוי מותר וכו').

(וכי"ז למרות שלהלכה נפסק בשו"ע יו"ד קמ"א ס"א ברמ"א [בספרי השו"ע שלנו הושמט ע"י הצענזור, אך בשו"ע הנדפס יחד עם ס' דרכ"ת שם מופיע כבמקור]: **אותן שתי וערב שתולין בצואר לזכרון, לא מקרי צלם ומותר, ובש"ך שם בתנאי שלא השתחוו לה, וכמו"כ ידוע שבכללות באמונת הנוצרות שהם רק עובדי עבו"ז בשיתוף, יש מחלוקת אם דינן כעו"ז ממש, [ע"י בפת"ש יו"ד קמ"ז סק"ב, ודעת היעב"ץ במו"ק והישוע"ק דאינם מצווים על"ז], ועכ"ז מחמירים ומתרחקים מזה עד קצה האחרון).**

וכמו"כ נשאלים הרבנים ומורי הוראה בכל יום על יין שהשאירו בבית עם גוי או גויה, אם נאסר - אם מותר להיכנס לצורך גדול לבית תיפלתם - וכמו"כ רואים עד כמה שהחמירו להתרחק מכל שמץ ונדנדוד של עבו"ז מדברים הנהוגים אצל כל ישראל, וכגון שאין שום יהודי שיזכיר בפירוש שמו של הנוצרי, ושינו כמה שמות של עיירות באירופא שהי' להם שמות של עבו"ז וכגון העיירות בשם סט. וכמו"כ ידוע שבכמה מקומות (ובבעלזא הקפידו על"ז מאוד) שינו את השם "מרים" שלא לקרותה בחייר"ק רק בפת"ח, משום שאמו של אמו של אותו האיש היתה שמה מרים. וכמו"כ יש ללמוד על חומר כל דבר ושמץ של עבו"ז, מהעובדא הידועה אצל מרן החת"ס זי"ע, שפעם נכנס אצלו אי' מתלמידיו, וראה שמחזיק שתי ידיו על שתי אזניו, ולא הבין מה זה ועל מה זה, עד שרבו שאל מאתו האם כבר פסקו הפעמונים של התיפלה מלצלצל, ז"א שלא רצה אף לרגע ואף על צד ספק להיכשל בשמיעת הפעמון של בית עבו"ז.

לעורר להנשים הצדקניות שיתבוננו נא, איך יתכן שיקובלו תפילותיהם לרחמים ולרצון לפני הקב"ה, בהיותן לבושות בלבוש "משוקין ומתועב" להקב"ה, בעון חמור שבקשרת הדברות, שמפורש בו ולא תביא "תועבה" וא"כ מעתה, הרי הדבר נלמד בק"ו וב"ב של ק"ו באיסור החמור של תקרובת עבו"ז ממש, שיש לפרוש ולהתרחק מזה עד קצה האחרון. ויתבוננו נא הנשים, אם בדברים כאלו שאינם באופן קבוע ואינם על גופן, מחמירים ושואלים, הרי פי כמה וכמה יש להחמיר בדבר שלובשות אותו על גופן בכל יום ויום ערב ובוקר וצהרים, ולא רק על גופן רק על ראשן ועל מוחן, התבוננו נא, כשאתן אומרות ברכות ומתפללות לפני הקב"ה, איך יתכן שיקובלו

התפלות לפני הקב"ה כאשר אתן לבושות ב"תקרובת עבו"ז", שע"ז נאמר בעשרת הדברות "לא יהי' לך אלהים אחרים על פני לא תעשה לך פסל וגו' כי אנכי ה' א קל קנא" וגו', ו"שקץ תשקצנו ותעב תתעבנו כי חרם הוא" איך אתן מתלבשות בהשייטל של "תקרובת עבו"ז" וניגשות בכניסת שבת קודש להדליק נרות ולבקש בקשות ובנים צדיקים, כאשר אתן לובשות לבוש שעפ"י ציווי הקב"ה הוא "משוקץ ומתועב" שמעורר רח"ל קנאתו וכעסו של הקב"ה ח"ו.

עד כמה שחמור ענין זה של תקרובת עבודה זרה,
יש ללמוד משני דינים שמצינו בה דאף חמורה מדין עבודה זרה עצמה

ועד כמה שחמור ענין זה של תקרובת עבודה זרה, יש ללמוד משני דינים שמצינו בה דאף חמורה מדין עבודה זרה עצמה, הראשון, מצינו בגמ' עבו"ז מ"ח ע"ב בתקרובת עבודה זרה דין שהוא חמור מעבודה זרה עצמה, דתניא רבי יהודה בן בתירא אומר מנין לתקרובת עבו"ז שמטמא באהל שנאמר (תהלים קו-כח) ויצמדו לבעל פעור ויאכלו זבחי מתים, מה מת מטמא באהל אף תקרובת עבודה זרה מטמא באהל, ואילו עבודה זרה עצמה אינה מטמא באהל, והשנית לענין ביטול, וכמבואר בגמ' (עבודה זרה נ.) ובשו"ע יו"ד סי' קל"ט ס"ב דבעבודה זרה מועיל ביטול, ואילו תקרובת עבודה זרה אין לה ביטול עולמית, וכבר כתב בתוס' יו"ט (שם פ"ג מ"ח) על הדין שמטמא באהל, דאל תתמה דתקרובת חמור מעבודה זרה עצמה, דהכי אשכחן בהדיא בגמרא גבי ביטול, דבעבודה זרה מועיל ביטול, ואילו תקרובת עבודה זרה אין לה ביטול עולמית ע"ש.

ועוד דין יש בתקרובת עבו"ז שהוא חמור מהרבה איסורים אחרים, שתופסת את דמיה שנעשה אסורה בהנאה כמותה, והוא מה שדרשו חז"ל (עבודה זרה נד:) מהפסוק והיית חרם כמוהו, דגם חילופיה אסורין, כל שאתה מהייה ממנו הרי הוא כמוהו, וסמך ליה קרא כל המצוה אשר אנכי מצוך היום תשמרון לעשות, וכתב ברוקח הטעם משום דעבירה זו שקולה כנגד כל מצות התורה כולה ע"ש, ובמנחת חינוך (ריש מצוה תכ"ט) דן גם על ההכנסה לביתו או ליטלו בידו, אם לוקה על לאו דלא תביא תועבה אל ביתך, וברמב"ם (שם) דעובר גם על לאו של ולא ידבק בידך מאומה מן החרם (דברים יג-יח), וכל הנהנה לוקה שתיים ע"כ.

כשקונים שייטל של שערות סינטטי אצל חנות של שייטלען שמוכרת גם "יומען העיר" שייטלען,
יש להיזהר שלא לקבל עודף (משעינזש) מכסף שלה

וכן נפסק בשו"ע יו"ד סי' קמ"ד ס"א: דמי עבודת כוכבים ביד ישראל שמכרה, אסורים. אבל אם מכרה עובד כוכבים אפילו מכרה כדי לעבדה הדמים מותרים, ויוצא מזה דין נחוץ המזדמן ומצוי הרבה ונוגע להרבה נשים, דאף כשקונים שייטל של שערות סינטטי אצל חנות של שייטלען שמוכרת גם "יומען העיר" שייטלען, יש להיזהר שלא לקבל עודף (טשעינזש) מכסף שלה, זאת אומרת שיש להקפיד לשלם לה בטשעק או בקעש בסכום המדויק המגיע לה, ולא לקבל עודף ממנה, כי הרי יש בידה מכסף שקיבלה בעד מכירת שייטלען של "תקרובת עבו"ז" התופסים את דמיהם ונעשים אסורים בהנאה, וכן פסק הגאון הגדול ר"מ שטרנבוך ראב"ד דעדה"ח בעל שו"ת תשוה"נ שליט"א במכתב שנתפרסם ממנו לפני ט"ו שנה, דבשייטל מאכער שמוכרת גם יומען שייטלען, צריך ליזהר לשלם בדיוק, ולא לקבל עודף.

הלא בושה תכסה פנינו, שהנשים הגויות מהודו מוכנים לגזוז כל שערם שנתגדל במשך הרבה שנים, עבור האליל שלהם, ומאידך נשים שלנו יסרבו להסיר שערות אלו מראשם למען כבוד ה' וקיום מצותו היותר חמורה שבתורה ואותן הנשים שאכן מתקשים להחליף, יש להסביר ולהגיד להן לאמור, הלא בושה תכסה פנינו (מבלי לקטרג ח"ו), כי הרי הנשים הגויות מהודו מוכנים לגזוז כל שערם שנתגדלו במשך שנים ארוכות, עבור האלילים שלהם שהן

הבל וריק אל לא יושיע, ולנו תהא קשה להסיר שערות אלו מראשינו לכבוד אבינו מלכנו מלך מלכי המלכים הקב"ה, ומצותו היותר חמורה שבכל התורה אשר הנחיל לנו באהבתו אלינו.

ואותם שרוצים לגבב שיטות של קולות, יש להם לזכור שיש דיעה בשלחן ערוך (יו"ד קנ"ה ס"ב) דמי שהוא מסוכן ורוצין להאכילו לרפואתו מתקרבות עבודה זרה, הוא ביהרג ואל יעבור, ואסור להתרפאות בו ע"ש, וז"ל: עובד כוכבים שבא לרפאות את ישראל ואמר לו, קח ממים אלו או מאילן פלוני שהם של עבודת כוכבים אסור. אבל אם אמר ליה: קח ממים אלו או מאילן זה ולא הזכיר לו שם עבודת כוכבים אע"פ שאין מאותן מים ואותו אילן מצויים אלא של עבודת כוכבים מותר, כיון שלא תלה הרפואה במה שהן עבודות כוכבים, ויש אוסרים גם בזה אפילו באומר לו הבא עלים סתם, והביא לו מעצי אשרה. ובביאור הגר"א שם (סקי"ד) נוטה כן להלכה (עיי"ש שצין שכן פסק הרמ"א בס"י קנ"ז ס"א בהג"ה [וזה"ל הרמ"א שם: וכל איסור עבודת כוכבים וג"ע וש"ד אע"פ שאין בו מיתה רק לאו בעלמא, צריך ליהרג ואל יעבור ע"כ. ושם סקי"ד כת' הגר"א וז"ל: דהא עצי אשרה דאין מתרפאין מהם, אינו אלא לאו בעלמא לא ידבק וכו'], ושוב בסוגריים שם ציין לסי' ק"נ, ששם ס"ג כת' המחבר: פרצופות המקלחות מים בפני אלילים, לא יניח פיו על פיהם וישתה מפני שנראה כמנשק לאלילים, הג"ה י"א דכל שאינו אסור אלא מפני מראית עין כגון בדין זה, אם יש סכנה בדבר כגון אם ימות אם לא ישתה מותר לשתות, ואין בזה משום יהרג ואל יעבור ע"כ).

ואם בחשש מאכל של טריפות, חוששין ונמנעין אף מתערובת איסור, מה נאמר כאשר נוגע לאיסורי עבודה זרה חמורה שבחמורות, שמצד הלכה אין לה ביטול כלל.

מהרי"ד מבעלזא זי"ע: הסרת והעברת שערות אלו מראש הנשים, יהא נחשב להן כהקרבת קרבן להשי"ת

ויש להסביר ולהבהיר להנשים שאנו יודעים ומבינים שהדבר מאוד קשה להן, להסיר השייטלען של "יומען העיר", אך ראוי להן לדעת, שזה נחשב להן ממש כהקרבת קרבן לה', והוא עפ"י מה שסיפרה דודתנו הרבנית הצ' מסקווירא ע"ה א"ח של כקדו"ז הרה"ק רי"י אדמו"ר מסקווירא זצוק"ל (שהיתה בתה של הרה"ק ר' פנחס מאוסטיאל זצ"ל חתן הגה"ק מוהרי"ד מבעלזא זי"ע) שביום חופתה כאשר נכנסה לזקינה מרן מבעלזא זצ"ל לקבל ברכה, שאל אותה אם תגלח את שיערה, והשיבה בודאי כן אעשה כהנשים הכשרות בישראל, אז נענה ואמר לה תדעי לך שכאשר אשה מגלחת את שיערה היא מביאה בזה קרבן לה', והנה לאחר המלחמה כאשר ניצלה ונשארה בחיים עם יוצ"ח, תלתה הדבר בדבריו הק' באמרה שהיא כבר הביאה קרבן ולכן נמלטה, ולא הוזקקה להקריב עוד קרבנות, כפי שאירע לרבים שאף שהם ניצלו עכ"ז הי' להם קרבנות מבני משפחתם שעלו על המוקד.

חב"ל הקדושים גילו לנו, שאין עונש קשה יותר משל עון עבודה זרה

וחומר העונש של עבוי"ז מפורש במדרש רבה פ' ואתחנן פ"ב אות י"ח: כי תוליד בנים, הלכה אדם מישראל מהו שיהא מותר לו להקיף פאת ראשו, כך שנו חכמים אלו דברים אסורים מפני דרכי האמורי, המספר קומי והעושה בלורית, מהו המספר קומי זה המספר פאת ראשו ועושה תפיסות קורצין. מהו חייב סופג את הארבעים, אבל העושה בלורית אינו מגדלה אלא לשמה של עבודת כוכבים, ואין עונש קשה משל עבודת כוכבים שהרי הקב"ה אינו מקנא אלא בה, מנין שנאמר (שמות כ) לא יהיה לך אלהים אחרים על פני וגו' וכתוב (דברים ד) כי ה' אלקיך אש אוכלת הוא קל קנא.

"דבר שהיראים והחרדים (פרומע) מתנגדים אליה, בסופן של דברים לא יתקיים ולא יצליח"

ולסיומא דמלתא עוד רגע אדבר, לעומת אותם הרוצים להיתלות בהמתירים היחידים, באומרם שחבל להתאמץ ולבזבז כסף להחליף לסינטטטי, ומתנבאים שלבסוף יתקבל ויתפשט ההיתר, ראוי להם לדעת שקבלה בדינו,

שאדרבה ואדרבה לבסוף יגבר כח האמת והקדושה וכל אשה חרדית תסיר שערות עבו"ז מראשה, וכפי שסיפר כ"ק מוח"ז מוואידיסלב זצ"ל, שפעם רצה הגאון המובהק המפורסם **רבי שמעון סופר מקראקא** בן מרן החת"ס להסכים לייסד שם ישיבה כמו סעמינאר שילמדו שם גם לימודי חול, בכוונה לעצור בזה את הפירצה שנתהווה אז שהרבה שלחו את ילדיהם ללמוד חכמת חיצונית באוניווערזיטעטן של גויים. אך כשנתפרסם ד"ז נתהווה מזה שערוריה, כי היראים והקנאים (פרומע) הרימו קול מחאה נגד הדבר, אז נמלך הגאון וחזר ממחשבתו וביטל הדבר. וכאשר שאלוהו בניו לאמור, הלא ידענו תמיד שכאשר אתה מחליט בדעתך על דברים כאלו שהם לתועלת, אין דרכך להתפעל משום דבר ומשום אדם, ולמה נרתעת אחור כעת. ענה ואמר להם, **מקובלני מאבא מארי החת"ס זצ"ל, שדבר שהיראים והחרדים (פרומע) מתנגדים אליה, בסופן של דברים לא יתקיים ולא יצליח.**

הרה"ק מצאנו זי"ע אינו היחיד שהי' מתעלף על לבישת שערות אלו של עבודה זרה

ונחתום עם הסיפור הנפלא והמחריד אצל מרן הרה"ק **בעל דברי חיים מצאנו זי"ע**, אשר לפני החתונה של בתו הרבנית מ' רייצא עם בעלה הגה"ק **ר' מרדכי מהורנסטייפל זצ"ל** יצאה גזירה במדינת רוסיא כי הנשים לא יגלחו את ראשן ולא ילבשו פאות נכריות על ראשן, ותהי צעקה גדולה בכל המדינה, והרה"ק מצאנו זצ"ל נצטער מאד בפרט בידעו שבתו תינשא ותדור במדינה זו. אמנם אחר החתונה עשתה בתו הצדיקת הלכה למעשה במסיני"פ וגילחה את ראשה ולבשה את ההארבאנד (מטפחת ראש) כמנהג בנות הצדיקים, ונכנסה אל אביה הרה"ק, וכראות אביה הצדיק אותה, ובידעו על הגזירה ולא הכיר מיד שכבר גילחה את ראשה, **תיכף התעלף מרוב צער ועגמ"נ, וניסו לעוררו אך נפל בהתעלפות שוב ושוב, ולא יכלו להשיב נפשו בשום אופן**, אז התחכמה בתו הנ"ל ולקחה את השערות בידה וקירבה אותם לנגד עיניו הקדושים ועוררה אותו באמרה ראה אבי, הנה גילחתי את ראשי והנה הם השערות, והנה אז תיכף ומיד שבה רוחו אליו ואמר לה החייתני בתי (וראה עוד בס' מקור חיים אות ר"ח השלמת הסיפור איך שעז"ז נסתבב שהרה"ק ביטל את הגזירה, עיי"ש).

ומעתה נעמוד נא ונתבונן לרגע, מה הי' קורה לרביה"ק בעל ד"ח מצאנו בשמעו על לבישת שערות אלו של "תקרובת עבו"ז", ועד כמה הי' נחרדים ומזדעזעים עד לעומק נפשם ומשתקעים בעילוף הוא צוק"ל והצדיקים הקדושים בדומה לו, לשמע ולמראית לבישת שערות אלו שיש בהם חשש תקרובת עבודה זרה, ולא רק הצדיקים בדומה לו רק כל אחד מהצדיקים והמנהיגים היראים והאמיתיים בדורות הקודמים, ואף אותם שאנו זכינו עוד להכירם ולהתחמם לאורם.

לעומת זה מפורש בפסוק לענין המניעה מתקרובת עבודה זרה, שביבות זה "ונתן לך רחמים ורחמך"

והנה לעומת העונשים החמורים על עבודה זרה וכל השייך לה כאמור למעלה, הרי לנו הבטחה מפורשת בפסוק בתורה, **שבזכות הפרישה מעבו"ז נזכה לביטול חרון אף ה' המביאה כל הצרות והגזירות, ולרחמים וחסדים גדולים**, כי כן מפורש בהפרשה שמשם נלמד (לדעת כמה ראשונים) דין תקרובת עבו"ז, **והיית חרם כמוהו, שקץ תשקצנו וגו'**, ושם סיים הכתוב עלה למען ישוב ה' מחרון אפו ונתן לך רחמים ורחמך והרבך כאשר נשבע לאבותיך, **הרי לנו כי מי שיש בידו עון זה מונע מעצמו ובני ביתו רחמי ה' ושורה עליו חרון אף ה' ר"ל, והרי מדה טובה מרובה, שבהיפוך ממשיכה עליה רחמים וחסדים גדולים וכל מיני השפעות טובות, אמן כן יהי רצון.**

